

ἄλυσι

— 483 —

άλυσίδι

Ο μὴ ύποστάς λύπας, ὁ μὴ δοκιμάσας συμφοράς.
Συνών. ἀλύπητος 1, ξένοιαστος.

ἄλυσι ἡ, Νίσυρ. Στερεόλλ. (Μεσολόγγ.) Τῆλ. κ. ἄ.
—Λεξ. Βλαστ. 236 ἄλει Νίσυρ. Ρόδ. κ. ἄ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄλυσις. Διὰ τὸν τύπ. ἄλεσι ἰδ. ΓΧατζιδ. MNE 2,406.

1) Εἶδος δεσμοῦ, ὁργάνου ἔξαρτήσεως, ἡ εἶδος κοσμήματος σχηματιζομένου διὰ τῆς διαδοχικῆς ἐνώσεως μεταλλίνων κρίκων Νίσυρ. Ρόδ. Τῆλ. Στερεόλλ. (Μεσολόγγ.) κ. ἄ.
—Λεξ. Βλαστ. 236: Τὸ ἔχω δεμένο μὲ τοὺς ἄλυσες μὴν φύγη Μεσολόγγ. || Φρ. Βάζω 'ς τοὺς ἄλυσες (φυλακίζω)
Λεξ. Βλαστ. || *Ἀσμ.

Ζώσετε τὸ καράβι μου μ' ἄλυσι σιδερένη
καὶ ἂς ἔρθουν δώδεκ' ἀπονυμπόδος καὶ δώδεκ' ἀπονύπισον
καὶ δώδεκ' ἀφ' τὴν μὲν μερεὰ καὶ δεκοχτὼ ἀφ' τὴν ἄλλη
Τῆλ. Συνών. ἀλύσι 1, ἄλυσιά, ἄλυσίδα 1, ἄλυσίδι 1,
ἄλυσιδιά, ἄλυσος 1. 2) Ζώνη γυναικεία ἄλυσιδωτὴ
Νίσυρ.

ἄλυσι τό, "Ηπ. —Λεξ. Μ. Εγκυκλ. Βλαστ. ἄλυσι
Πελοπν.(Καρυά Κορινθ.) ἄλυσ' Στερεόλλ.(Αίτωλ.) 'λύσι
"Ηπ. 'λύσ' Στερεόλλ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄλυσιον.

1) "Αλυσι 1, δ ἰδ., "Ηπ. Στερεόλλ.(Αίτωλ. κ. ἄ.) —Λεξ.
Βλαστ.: Τὸν μ' λάρό' ἔχ' τ' ἄλυσια κριμασμένα κάτ' Αίτωλ.
"Ἐνα σουρὸς ἄλυσια θέλ' εἰς τὸν δέρν' τὸν σκλέρι αὐτόθι.
2) Πληθ., ἄλυσεις, ἐκ τῶν δποίων ἀποτελεῖται τὸ
περιδέραιον Πελοπν. (Καρυά Κορινθ.): *Ἀσμ.

Τὸ γεοργτάνι μὲ τ' ἄλυσια, | τὴν κυρὰ νὰ πμάγη λύσα
(σκωπικόν). 3) Πληθ., πέντε ἡ ἔξ, ἐνίστε δὲ καὶ περισσότεραι ἀργυραῖ ἄλυσεις, αἱ δποῖαι ἔξαρτώμεναι ἀπὸ τὴν
ἀργυρᾶν πόρπην τῆς γυναικείας ζώνης κατέρχονται πρὸς
τὰ κάτω καὶ κατόπιν καμπυλούμεναι πρὸς τὰ ἄνω δεξιὰ
συγκεντρώνονται εἰς ἀργυρᾶν πόρπην Στερεόλλ. (Αίτωλ.)
—Λεξ. Μ. Εγκυκλ. Πβ. ἀσημοζώναρο.

ἄλυσιδ ἡ, ἀμάρτ. ἄλυσίγα Πόντ. (Κερασ.) ἄλυσᾶ
Πόντ. (Τραπ.).

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσι. "Η λ. καὶ παρὰ Σομ.

*Αλυσις: *Ἀσμ.

Ηῦραν τὰ πόρτας ἀνοιχτά, τὰ παραθύρα ἀκλείδα,
ηὗραν καὶ τὰ λαγωνικὰ 'ς τὴν ἄλυσᾶν δεμένα
Τραπ.

Σ' ἐδέσαμε 'ς τὸν μαῦρο σον κ' ἐκόπηκε ἄλυσίγα
Κερασ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἄλυσι 1.

ἄλυσίδα ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) ἀλύσιδα βόρ.
ἰδιώμ. ἀλύσιδα Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Καππ. Μακεδ.
(Χαλκιδ.) ἀλυσίδα Θεσσ. Θράκ. (Άδριανούπ.) Μακεδ.
(Βελβ. Σίτοβ.) ἀλεσίδα Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Μεγίστ.
Νίσυρ. Πόντ. Ρόδ. ἀλεσίδα Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)
ἄλυσία Κύπρ. (καὶ ἄλυσίδα) 'λυσίδα Ίων. (Έρυθρ.) 'λυσίδα
Χίος ("Ολυμπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλυσίδι. "Η λ. καὶ παρὰ Δουκ.

1) "Αλυσις κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. κ. ἄ.): "Αλυσίδα χοντρὴ
-ψιλὴ -τοῦ καραβιοῦ -τοῦ μύλου -τῆς καμπάνας -τοῦ φολογιοῦ
-τοῦ λαιμοῦ κττ. κοιν. "Οσον βάχος εἰδεν ἡ χάλασσα, τόσες
δρκυλὲς ἡταν ἡ ἄλυσία (ἐκ παραμυθ. βάχος = βάθος) Κύπρ.
|| Φρ. Εἴραι γιὰ τοὺς ἄλυσίδες (ἐπὶ τοῦ παραφρονος. Συνών.
φρ. εἶναι γιὰ τὸν ἄλτσο (ἰδ. ἄλυσος), εἶναι γιὰ τὰ

σιδερα, εἶναι γιὰ δέσιμο) κοιν. Καὶ μὲ ἄλυσίδες δὲν
κρατειέται (ἐπὶ τοῦ παραφρονος καὶ δρμητικοῦ) Λεξ. Βλαστ.
Βάζω 'ς τοὺς ἄλυσίδες (φυλακίζω) Λεξ. Βλαστ. || *Ἀσμ.

Δένουν τὰ ποδαράκια τον μ' ἐννεὰ δργυιὲς 'λυσίδα
Ἐρυθρ.

Φορέοαν τηνε τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ μαργαριτάρια,
πῆγαν την καὶ τὴν ἔδεσαν μὲ τὴν χρυσὴν ἀλδίδα
Καππ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἄλυσι 1. 2) Πληθ., τὰ κυκλικὰ
τοῦ νήματος, ὅταν τοῦτο ἔτοιμάζεται καὶ τοποθετήται εἰς
τὴν σβάρων ην Μέγαρ. Πβ. ἄλυσιδι 3, 4 καὶ 5. 3)
Σχονίνιον πλεκτὸν διαχωρίζον ζεῦγος βοῶν εἰς τὰς γεωρ-
γικὰς ἐργασίας Κρήτ. 4) Εἶδος παιδιᾶς Ίων. (Έρυθρ.)
'Η λ. καὶ ως τοπων. Αθῆν. Λέσβ. (Μυτιλήν.)

ἄλυσιδάκι τό, κοιν. ἀλύσιδάκι βόρ. ιδιώμ. ἄλυσι-
δάτοι ἐνιακ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἄλυσιδάκι. Πβ. Γεωργηλ. Θανατ.
Ρόδ. στ. 136 (εκδ. Wagner σ. 36) «καὶ ἄλλες ἀργυρό-
χρυσα ψιλὰ ἄλυσιδάκια | νὰ τὰ κρεμοῦσιν οἱ πτωχὲς καὶ
τὰ θηλυκούδάκια».

1) Μικρὰ ἄλυσις κοιν. Συνών. ἄλυσιδάκιος, ἄλυ-
σιδίτσα, ἄλυσιδοπούλλα, ἄλυσιδούλης. 2)
Εἶδος ἄλυσιδωτοῦ φαφίματος διακοσμητικοῦ τῶν ἐνδυ-
μάτων Χίος

ἄλυσιδάκος ὁ, ἀμάρτ. ἀλύσιδάκος Ηπ. (Χουλιαρ.)

Υποχορ. τοῦ οὐσ. ἄλυσιδι διὰ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -άκος.

***Ἄλυσιδάκι** 1, δ ἰδ.

***ἄλυσιδάνα** ἡ, ἀλύσιδάνα Ηπ. (Χουλιαρ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἄλυσιδι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-άνα.

Μεγάλη ἄλυσις. Συνών. ἄλυσιδάρα.

ἄλυσιδάρα ἡ, κοιν.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἄλυσιδα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-άρα. 'Η λ. καὶ παρὰ Σομ.

***Ἄλυσιδάνα**, δ ἰδ.

ἄλυσίδι τό, ἄλυσίδιν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) ἄλυ-
σίν Κύπρ. ἄλυσίδι κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) ἄλυσίν Κάρπ.
ἄλυσίδι Μακεδ.(Χαλκιδ.) ἄλεσίδιν Πόντ. (Κερασ.) ἄλεσίδι
Μεγίστ. Νίσυρ. ἄλεσίδι Πόντ. (Τραπ.) 'λυσίδι Εύβ. Καππ.
Μέγαρ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Στερεόλλ. (Αίτωλ.) 'λυσίδι
Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἄλυσιδι. 'Ο τύπ. ἄλεσιδι καὶ
ἐν ἐγγράφῳ Νισύρ. τοῦ 1747.

1) "Αλυσις κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Τραπ.):
Εἴραι δεμένος μὲ τ' ἄλυσίδα σύνηθ. "Εδεοαν τὸν κλέ-
φτεν μὲ τ' ἄλεσίδα Τραπ. || Φρ. Κάνω - βάζω ἄλυσίδι τὰ
βούγια καὶ ἄλωνίζω (συνδέω διὰ σχονίνιον τοὺς βοῦς, οἱ
δποῖοι διὰ τῶν ποδῶν θὰ τρίβουν τὰ στάχνα. Πβ. ἄλυ-
σιδάζω 3) Κρήτ. Δράκως μὲ τ' ἄλεσίδα (ἐπὶ φωμαλέου
ἀνδρὸς) Τραπ. || *Ἀσμ.

Πιάστε τῷ ἀξιγκωνγάστε με τρεῖς δίπλες τ' ἄλυσίδιν
τδαι φάρετε τ' ἀμ-μάρκη μον τρεῖς δίπλες τὸ φαρίδιν
Κύπρ.

Καὶ φάργει τον τὰ μ-μάτηα τον τρεῖς σόρτες τὰ προυσούμα
καὶ δέν-νει τον τὰ χέρια τον τρεῖς βόρτες τ' ἄλεσίδηα
Νίσυρ.

